

Werktafel beleidsdoorwerking

Slagsessies Maastricht

Werktafel beleidsdoorwerking

- Aanpak probleem / opgave: Eerst probleem goed in beeld hebben, bijvoorbeeld met een simulatiemodel waar risico's liggen, maar ook waar kansen liggen.
- Gezamenlijk optrekken van gemeente, waterschap en provincie. Maar ook andere partijen belangrijk zoals grondeigenaren, burgers, natuurbeheerders. Wel trekker aanwijzen. Psychologisch kan het handig zijn om dit bij wateroverlast het waterschap het voortouw te laten nemen. Want bij burgers leeft het beeld dat het waterschap hier de kennis van heeft en dit geeft vertrouwen.
- Oplossing kan ook een stuk acceptatie zijn door bewustwording te creëren.
- Minder sectoraal en meer integraal oppakken. Vraagt ook om cultuurverandering bij overheden zelf
- Differentieer per gebied. Niet alle locaties zijn hetzelfde; bv het is niet altijd mogelijk om op elke locatie water de grond in te krijgen. Ow geeft mogelijkheid gebiedsgericht regels te geven.
- Participatie kan veel nieuwe ideeën en inzichten opleveren, maar geven geen garantie dat er geen bezwaren komen. Wens of procedure sneller zou kunnen bij goede participatie en zorgvuldig en goed gemotiveerd besluit
- Omgevingswaarde legt verplichtingen op aan de overheid (monitoringsverplichting, bij overschrijding een programma). Mogelijk beter om een streefwaarde in het omgevingsplan op te nemen. Geeft meer ruimte.
- Met bestemmingsplannen verbrede reikwijdte kun je nu al experimenteren. Bijvoorbeeld met toepassen open normen. Jurisprudentie uitspraak Oosterwold: open normen geaccepteerd door rechter, want voldoende monitoring en beleidsregels aangekondigd. En ook omdat het een experiment binnen bestemmingsplan verbrede reikwijdte was.
- Er is een balans tussen rechtszekerheid en flexibiliteit. Gevoel heerst dat balans doorslaat naar flexibiliteit.
- Discussie over wat handiger is: convenanten of programma.
- Inschatting financiële consequenties van de nieuwe regeling voor de bouwvergunningplicht (knip tussen technische en ruimtelijke bouwactiviteit); (minder vergunningen, dus minder leges). Kleine bouwwerken kosten het meeste tijd en leveren het minst op. Dus verwachting is dat de financiële consequenties niet zo groot zijn.
- Financieel dialoogmodel van VNG kan gebruikt worden om in te schatten hoe groot de budgetten moeten zijn. Inzetten op fte, dan is de hoeveelheid werk beter te overzien.
- Starten met omgevingsplan. Kan in twee stappen aangepakt worden. Maak eerst fysieke leefomgeving waarin alle bestaande verordeningen bij elkaar komen. Bekijk vervolgens wat je met het gebied wil. Welke regels behouden welke niet. Als alternatief werd gebiedsgerichte aanpak genoemd.

Vragen:

- Geldt CHW ook voor een projectbesluit? Nee. De Chw is niet van toepassing op instrumenten uit de Ow maar op bestaande instrumenten uit b.v. de Wro.
- Hoe zit het met procedures en overgangsrecht? Een procedure is vaak al in gang gezet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, maar is niet altijd conform de eisen die de Omgevingswet aan de procedure stelt (bv kennisgeving en participatie voorafgaand aan probleemverkenning niet gebeurt. Moet verkenning dan opnieuw gedaan worden?) Het overgangsrecht in de Invoeringswet komt er kort gezegd op neer dat het een besluit waarvan het ontwerp ter inzage is gelegd of de aanvraag is gedaan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, het oude recht op de procedure van toepassing blijft. Als ontwerp of aanvraag na de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gedaan, is het nieuwe recht van toepassing zijn. Dat betekent echter niet automatisch dat probleemverkenningen en participatieproject niet meer bruikbaar zijn. Dat is vooral afhankelijk van de vraag of inhoudelijk een ander besluit wordt genomen dan aanvankelijk in procedure is gebracht.
- Waar is het plafond in participatie? Ow gaat uit van uitnodigingsplanologie, maar wie levert het kader? Uitnodigingsplanologie is niet altijd te doen, bijv. er zijn al veel woningen, dus er kan niet overal gebouwd worden. De Ow gaat niet per se uit van uitnodigingsplanologie maar neemt de belemmeringen die in de geldende wetgeving daarvoor bestaan weg.

- Hoe omgaan met burgerinitiatieven dat initiatiefnemer stukje zekerheid heeft? Gemeente heeft de keuze met 2 stelsels te werken tussen 2021 en 2029: het Op van rechtswege en de eigen verordeningen. Meeste gemeenten zijn nog erg zoekende.
- Het opnieuw bekijken van huidige verordeningen, daar komt politieke discussie over. Hoe proces verkopen aan bestuur?
Op dit moment zijn al diverse gemeenten bezig met het integreren van bestaande verordeningen tot een algemene verordening fysieke leefomgeving. Daarmee wordt bestaande regelgeving opgeschoond. Alleen die actie leidt al tot minder regeldruk. Ter voorbereiding op de Ov zal de VNG in samenwerking met BZK een handreiking en een staalkaart over het integreren van gemeentelijke verordeningen maken. Dat maakt het proces makkelijker. Uiteindelijk zal de integratie van verordening en omgevingsplan ertoe gaan leiden dat alleen de regels die echt nodig zijn voor de fysieke leefomgeving overblijven.

Slagsessie Utrecht

Werktafel beleidsdoorwerking

- Denk na over welke initiatieven je faciliteert en welke je zelf oppakt
- Gezamenlijke programma's kunnen goed werken om maatregelen op elkaar af te stemmen. Voorbeelden: Hart van Holland.
- Discussie over hoe je participatie vorm geeft. Vb van Efteling die zelf al de dialoog had opgepakt. Participatie niet altijd iets nieuws; Utrecht heeft al heel lang een participatienota. Participatie is een continu proces; is niet iets dat je erbij doet. Participatie als regel niet opnemen in je omgevingsplan; moet al vanuit de Omgevingswet. Is wel vormvrij.
- Discussie over hoe omgevingsplan eruit komt te zien. Ook vragen over hoe bruidsschat eruit komt te zien. Omgevingsplan kan in twee stappen aangepakt worden. Maak eerst fysieke leefomgeving waarin alle bestaande verordeningen bij elkaar komen. Bekijk vervolgens wat je met het gebied wil. Welke regels behouden welke niet.
- Discussie over waar begint het integrale denken. Vaak nog op oude manier bezig. Organisatie vaak ook nog sectoraal ingericht. Cultuuromslag nodig. Bij één gemeente was de organisatie al anders ingedeeld als voorbereiding op de Omgevingswet. Mensen die zich met beleid, RO en VTH bezig houden zijn fysiek bij elkaar gezet. Dit bevordert de communicatie.
- Omgevingswet heeft integreert bepaalde onderwerpen, maar op andere terreinen is er een desintegratie. Voorbeeld van evenementen werd genoemd. Onder omgevingswet komen regels over beveiliging van evenementen in de APV te staan en regels over waar, hoe vaak, geluidsniveau enz. in het omgevingsplan. Nu staat dit nog bij elkaar, maar onder de omgevingswet niet.
- Discussie over hoe waterschap eigen beleid door kunnen laten werken in plannen van anderen. Blijft toch dat je zelf actief organisaties moet benaderen en zorgen dat je aan tafel komt. Voorbeeld Delfland en gemeente Pijnacker hebben een gezamenlijk waterklimaatplan.

Vragen

- NOVI: hoe werkt dit door naar de gemeente? Wat is de rol van ministerie? Kun je iets met de programma's hiermee doen? Waar begint het integrale denken?
Het primair aan de gemeenten zelf om integraal te werken en denken. Het ministerie helpt gemeenten daarbij met de implementatiebegeleiding.
Het NOVI werkt niet juridisch door naar gemeenten. Gemeenten moeten net als nu het geval is, wel rekening houden met beleid van het Rijk (en de provincie). Via instructieregels en programma's kan het Rijk beleid laten doorwerken naar gemeenten.
- Hoe gaat dat zo meteen met het omgevingsloket? Want de vragen blijven komen.
Achter het loket zal door de Ov anders worden gewerkt, zoals ook tijdens de sessie is geconstateerd.

Slagsessie Zwolle

Werktafel beleidsdoorwerking

- Aanpak opgave: eerst probleem scherp krijgen. Kijken wat zijn onze eigen belangen en wat is ieders belang; zoeken naar het gezamenlijk belang.
- Bij het aanpakken van een opgave meerdere organisaties nodig. Belangrijk om een procesregisseur aan te wijzen. Logische keuze voor de procesregisseur zou de organisatie moeten zijn met het grootste belang. Een relatiebeheerder is ook belangrijk; die zou regelmatig overleg met waterschap, provincie en gemeenten moeten hebben.

- Discussie of alle betrokken partijen even belangrijk zijn. Onderscheid maken in 'mee weten' en 'mee denken'.
- Voorstel voor volgende slagsessie: aparte werktafel over keten samenwerken
- Discussie over sectoraal en integraal aanpakken. Je zit voor 2021 nog met sectorale afspraken. Die zijn gemaakt toen er nog niet integraal gewerkt wordt. Advies is om alle sectorale afspraken in het licht van integratie opnieuw te bekijken. Waarschijnlijk kun je 90% van de afspraken behouden en botst het misschien bij 10%.
- Discussie over veranderende rol van de burger. Vb van kinderspeeltuin. In een nieuwbouwwijk wilden de mensen een kinderspeeltuin. Ze klopten hiervoor bij de gemeente aan. Deze had geen capaciteit om daar op dat moment wat mee te doen. Heeft daarom aan de buurtbewoners een zak geld gegeven met randvoorwaarden voor de speeltuin. Bewoners gaan zelf aan de slag
- Discussie in hoeverre de Omgevingswet echt anders is dan hoe het nu geregeld is. Verschil zit in cultuur en gedrag en niet zozeer in regels. Bepaalde zaken zijn niet meer geregeld (bv aansluiting op riolering onder Ow niet meer op rijksniveau geregeld). Bij keuze om wel of niet iets te regelen moet je je afvragen: wat gaat er fout als iets niet meer geregeld wordt? En ook, als iemand iets anders doet, is dat dan erg? Op basis daarvan bepalen of je wel of niet regels gaat stellen.
- Er is belangstelling voor de staalkaarten en wat hier in staat.

Vragen

- Wat is het verschil tussen programma en programmatische aanpak? Een programmatische aanpak is sturend op het beheer van de gebruikruimte van een gebied. Alle bestuurslagen kunnen een programma opstellen, maar dat is niet zo bij een programmatische aanpak (waterschap niet). Een programmatische aanpak is tijdelijk voor een bepaalde periode. Een programma is dat niet; dat is onderdeel van de reguliere beleidscyclus. Binnenkort zal een tabel met de verschillen tussen programma en programmatische aanpak ontsloten worden op de website.
- MER-plichtig, is dat een vorm van een programma? Niet elk programma is MER-plichtig. Op grond van artikel 16.36 van de Omgevingswet moet een plan-MER worden gemaakt voor plannen en programma's die kaderstellend zijn voor te nemen besluiten voor projecten die mer-plichtig of mer-beoordelingsplichtig zijn ogv Wet natuurbescherming.